

Міністру енергетики та вугільної
промисловості України
Насалику І.С.

копія

В.о. Голови Комітету з питань
паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та
ядерної безпеки Верховної Ради України
Домбровському О.Г.

Голові Державного агентства
з енергоефективності та енергозбереження України
Савчуку С.Д.

№ 294 від 5.01.2017 р.

Щодо публічного обговорення проекту нової енергетичної
стратегії України до 2035 р.

Вельмишановний Ігоре Степановичу!

Біоенергетична асоціація України, як галузева організація у сфері відновлюваних джерел енергії, що опікується розвитком біоенергетики в Україні, висловлює Вам свою повагу і надсилає свій відгук щодо проекту Енергетичної стратегії України до 2035 р «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність» (Додаток 1 на 4 сторінках).

Вважаємо, що проект нової енергетичної стратегії, що обговорюється, побудований на традиційних секторальних підходах максимального збереження нинішньої ситуації в галузі, не ставить за пріоритет суттєво підвищення рівня енергоефективності економіки, росту долі ВДЕ, виконання Україною потенційних зобов'язань по скороченню викидів парникових газів згідно Паризької кліматичної угоди. Вважаємо, що прийняття нової енергетичної стратегії в такому вигляді тільки законсервує негативні тенденції в енергетиці України та дасть хибні орієнтири суспільству і потенційним інвесторам у цей сектор. **Вважаємо, що проект стратегії вимагає суттєвого доопрацювання.**

З повагою,

Голова Правління
Біоенергетичної Асоціації України

Гелетуха Г.Г.

Відгук БАУ щодо проекту Енергетичної стратегії України до 2035 р «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність» (НЕС).

Коментарі до « Орієнтовного прогнозного загального первинного постачання енергії до 2035 року»:

Споживання первинних енергетичних ресурсів ПЕР. млн. т н.е.	2015	2020	2025	2030	2035
Вугілля	18	12	14	13	12
Природний газ	31	27	27	28	29
Нафтопродукти	8	10	9	8	7
Атомна енергія	24	26	28	28	25
Біомаса, біопаливо та відходи	4	5	6	8	11
Сонячна та вітрова енергія	1	1	2	5	10
ГЕС	1	1	1	1	1
Всього	87	82	87	91	96

1. Дані за 2015 в «Орієнтовному прогнозованому загальному первинному постачанні енергії до 2035 року» не відповідають статистичним даним «Енергетичного балансу України за 2015 р». Особливо велика різниця в долі газу та вугілля.

	Споживання первинних енергетичних ресурсів ПЕР, 2015 р згідно проекту Енергетичної стратегії України до 2035 р., млн. т н.е.	Загальне постачання первинної енергії, 2015 р згідно «Енергетичного балансу України за 2015 р», млн. т н.е.
Вугілля	18	27,3
Природний газ	31	26,1
Нафтопродукти	8	10,5
Атомна енергія	24	23,0
Біомаса, біопаливо та відходи	4	2,1
Сонячна та вітрова енергія	1	0,1
ГЕС	1	0,5
Всього	87	90

2. Термін «Споживання первинних енергетичних ресурсів» не відповідає терміну «Загальне постачання первинної енергії», що використовується в «Енергетичному балансі України», та є загальноприйнятим.
3. НЕС пропонує збільшення споживання природного газу від **26,1** млн. т н.е. в 2015 р до **29** млн. т н.е. в 2035 р, но на нашу думку, є помилковим трендом, який закріплює на найближчі десятки років необхідність імпорту природного газу у розмірі понад **10** млрд м3/ рік.
4. НЕС пропонує збільшення «Споживання первинних енергетичних ресурсів» від **90** млн. т н.е. в 2015 р до **96** млн. т н.е. в 2035 р, но на нашу думку, є помилковим трендом, який закріплює на найближчі десятки років зростання «Споживання первинних енергетичних ресурсів», а не їх стабілізацію, чи зниження, як у переважній більшості країн ЄС.
5. НЕС пропонує збереження значної долі вугілля в «Споживанні первинних енергетичних ресурсів» - **12** млн. т н.е. в 2035 р, що на нашу думку, є помилковим трендом, який закріплює на найближчі десятки років залежність енергетики України від вугільного сектора, і унеможливує виконання Україною її потенційних зобов'язань по скороченню викидів парникових газів згідно Паризької кліматичної угоди.
6. Пропозиції запуску нових потужностей АЕС у період 2015-2020 і 2020-2025 економічно необґрунтовані. Переважна більшість країн світу віддає перевагу інвестиціям в ВДЕ та енергоефективність над інвестиціями в традиційну енергетику, в т.ч. у АЕС.
7. Доля ВДЕ в 2035 році відносно мала (**21 %** ЗППЕ) і потребує збільшення, враховуючи потенційні зобов'язання України по скороченню викидів парникових газів згідно Паризької кліматичної угоди.
8. НЕС не враховує потенційні зобов'язання України по скороченню викидів парникових газів згідно Паризької кліматичної угоди.
9. НЕС ставить за мету зниження енергоемності ВВП, ЗППЕ з **0.25** т н.е./тис. дол. ВВП (ПКС) у 2015 р до з **0.12** т н.е./тис. дол. ВВП (ПКС) у 2035 р, і ми вважаємо це правильною ціллю. Проте, при запланованому зростанні ЗППЕ з **87** млн т н.е в 2015 р до з **96** млн т н.е в 2035 р виконання цієї цілі потребуватиме зростання ВВП (ПКС) з **348** млрд. дол. ВВП (ПКС) в 2015 р до **800** млрд. дол. ВВП (ПКС) в 2035 р, тобто в **2,3** рази. При цьому середній темп зростання ВВП за період 2015-2035 повинен становити **4,3%/рік**, що, ми вважаємо нереально високим.

	2015	2035
Енергоемність ВВП, ЗППЕ з т н.е./тис. дол. ВВП (ПКС)	0,25	0,12
ЗППЕ, млн т н.е	87	96
ВВП = ЗППЕ/Енергоемність, млрд. дол. ВВП (ПКС)	348	800
Середній темп зростання ВВП за період 2015-2035	4,3%	

Значно реальнішим виглядає середній темп зростання ВВП за період 2015-2035 на рівні **3%/рік**. Але тоді ЗППЕ в 2035 році не повинно перевищувати **75** млн т н.е. в 2035.

	2015	2035
Енергоємність ВВП, ЗППЕ з т н.е./тис. дол. ВВП (ПКС)	0,25	0,12
ЗППЕ, млн т н.е	87	75
ВВП = ЗППЕ/Енергоємність, млрд. дол. ВВП (ПКС)	348	626
Середній темп зростання ВВП за період 2015-2035	3%	

Тобто, ціль вдвічі зменшити енергоємність ВВП при реально досяжних темпах зростання ВВП (**3%/рік**) можливо тільки знижуючи ЗППЕ до **75** млн т н.е. в 2035, а не збільшуючи його до **96** млн т н.е. в 2035 р, як пропонується у НЕС. За рахунок зниження ЗППЕ з 96 до 75 млн т н.е може бути скорочено до нуля споживання вугілля і значно скорочене споживання газу. Орієнтовне «прогнозне загальне первинне постачання енергії до 2035 року» тоді могло би виглядати так:

Споживання первинних енергетичних ресурсів ПЕР. млн. т н.е.	2015	2020	2025	2030	2035
Вугілля	18	12	8	4	0
Природний газ	31	26	25	23	21
Нафтопродукти	8	10	9	8	7
Атомна енергія	24	24	24	24	24
Біомаса, біопаливо та відходи	4	5	6	8	12
Сонячна та вітрова енергія	1	1	2	7	10
ГЕС	1	1	1	1	1
Всього	87	79	75	75	75

Загальні коментарі до НЕС:

10. Весь розділ «Теплоенергетика» (мається на увазі тепlopостачання) включає три сторінки тексту і абсолютно не відповідає значенню тепlopостачання в енергетичному балансі країни, як з точки зору споживання енергоресурсів, так і соціального значення цього сектору.
11. Весь розділ «Енергоефективність споживання» включає три сторінки тексту і абсолютно не відповідає потенційному значенню цього сектора в енергетичному балансі країни.
12. Наступний опис сектору ВДЕ не відповідає дійсності: «Частка ВДЕ у кінцевому споживанні енергії в Україні у 2015р. становила близько **5.6%** (із урахуванням всієї

гідроенергетики України). ... Близько **30%** енергії ВДЕ було отримано з продуктів біологічного походження (тверда біомаса, біогаз, біопаливо та ін.)».

Насправді, частка ВДЕ у кінцевому споживанні енергії в Україні у 2015р. становила близько **4.8%**, а у структурі виробництва відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) у 2015р. найбільшу питому вагу мало біопаливо – **81,3%** (згідно Енергетичного балансу України за 2015 р).

13. Видається хибним прогноз «зміщення ... виробництва електроенергії великими установками, що використовують переважно енергію сонця та вітру, ... в бік малопотужних установок ВДЕ». В світі зворотні тенденції. Середня встановлена потужність електрогенеруючих установок на ВДЕ постійно зростає. Також видається хибним прогноз, що «ще призведе до зростання частки електроенергетичної галузі, яка використовує тверду біомасу та біогаз у якості джерела енергоресурсу». Так, сектор біоенергетики займає домінуючі потужності в генерації теплової енергії (на рівні 90% тепла, що виробляється з ВДЕ), але не в електрогенерації, де він суттєво відстає від гідроенергетики і вітроенергетики.
14. Викликає сумнів пропозиція, щодо «Оптимізації державної тарифної політики щодо “зеленого тарифу”, що забезпечували б інвесторам нормовану ставку рентабельності, унеможлилювали отримання надприбутків та невиправдане збільшення фінансового навантаження на споживачів». Виглядає як пропозиція переходу від діючої системи «зелених тарифів» до системи тарифоутворення «витрати +», яка вже неодноразово підтверджувала свою неефективність, в тому числі в Україні.
15. НЕС ставить за мету зниження споживання умовного палива на виробництво теплової енергії з 165 кг у.п./Гкал до 145 кг у.п./Гкал та електричної енергії з 396 г у.п./кВт-г до 334 г у.п./кВт-год, що виглядає не зовсім реалістичним. Зокрема при виробництві теплової енергії середній ККД котлів повинен зрости з 87% до 98,5%. В сфері електроенергетики досягання вказаного питомого споживання палива можливе при переході до принципово нових схемних рішень ТЕС з заміною основного обладнання.

Вважаємо, що проект нової енергетичної стратегії, що обговорюється, побудований на традиційних секторальних підходах максимального збереження нинішньої ситуації в галузі, не ставить за пріоритет суттєво підвищення рівня енергоефективності економіки, росту долі ВДЕ, виконання Україною потенційних зобов'язань по скороченню викидів парникових газів згідно Паризької кліматичної угоди. Вважаємо, що прийняття нової енергетичної стратегії в такому вигляді тільки законсервує негативні тенденції в енергетиці України та дасть хибні орієнтири суспільству і потенційним інвесторам у цей сектор. **Вважаємо, що проект стратегії вимагає суттєвого доопрацювання.**